

Länsstyrelsen
Örebro län

Sture Marklund
Direkt: 019-193566
sture.marklund@t.lst.se
Fax: 019-193028

BESLUT
2005-12-12 Dnr: 5112-02262-2005

Enligt sändlista

Bilaga 1. Beslutskarta
Bilaga 2. Sändlista
Bilaga 3. Skötselplan
Bilaga 4. Hur man överklagar
Bilaga 5. Konsekvensanalys

Länsstyrelsens i Örebro län beslut och föreskrifter angående bildande av naturreservatet Kvarnbäcken- Lerkesån i Nora kommun

BESLUT

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) beslutar Länsstyrelsen att förklara det område som avgränsas på bifogad karta som naturreservat. Området omfattar del av fastigheterna Gamla Pershyttan 2:8, 5:13 samt Ramshyttan 1:21 i Nora kommun. Reservatets slutgiltiga gräns utmärks i fält. Vägområde för genomgående länsväg 744 ingår ej i naturreservatet och avgränsas utåt av vägdikets yttre gräns.

Naturreservatets namn skall vara Kvarnbäcken-Lerkesån.

Syftet med reservatet

- Att bevara biologisk mångfald i form av populationer av flodpärlmussla, stensimpa och öring i gynnsamt tillstånd. Flöden och vattenståndsfuktuationer ska förekomma i för arterna gynnsam omfattning. Bäckmiljön skall vara tillräckligt beskuggad för att skydda flodpärlmusslor, stensimpa och öring från för höga temperaturer.
- Att bevara biologisk mångfald, knuten till naturskog, genom i huvudsak fri utveckling
- Att bevara habitatet "Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor" nr 3260 samt "Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn" nr 7140, i gynnsamt tillstånd
- Att återställa, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer i form av ålandskap med dess hydrologi, botten och vandringsmöjligheter av vikt för flodpärlmussla, stensimpa och öring samt med dess kulturmiljö.

- Att tillgodose behovet av attraktiva områden för friluftslivet och genom ledunderhåll göra området fortsatt tillgängligt för besökare. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten skall kunna bedrivas i hela reservatet.

Föreskrifter

För att tillgodose syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 3 § förordningen (1988: 1252) om områdesskydd enligt miljöbalken, att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom naturreservatet

Utöver vad som gäller enligt annan lagstiftning är det förbjudet att:

1. Bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden
2. Anordna upplag
3. Anlägga väg
4. Framföra motordrivet fordon i terräng
5. Dra fram ny mark- eller luftledning
6. Uppföra byggnad eller annan anläggning
7. Utföra något slag av avverkning, gallring eller röjning, så eller plantera skogsplantor, samla ihop eller föra bort några levande eller döda träd eller träddelar
8. Upplåta fiske, eller gödsla mark eller vatten, inplantera främmande fiskarter eller -raser

Ovanstående föreskrifter skall inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel.

Förbudet enligt p 4 skall ej utgöra hinder för uttransport av fälld älg med fyrhjulsmotorcykel eller älgdragare.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelse för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten förpliktas tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet.

1. Utmärkning av reservatet
2. Utförande av restaureringsarbeten rörande hydrologi och bottenmiljöer, kulturmiljöer, kanalvallar och dammfördelning i enlighet med fastställd skötselplan
3. Underhåll av gångstigar med bro
4. Anläggande av parkeringsplats samt uppsättning av informationstavla på plats fastställd i skötselplan
5. Utförande av eventuellt påkallad skyddsjakt på bäver inklusive nedrivande av bäverdämmen
6. Genomförande av undersökningar av djur- och växtarter, ex vis provfiske, samt av mark- och vattenförhållanden
7. Utfallande virke i samband med naturvårdsåtgärder, som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller förvaltaren

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas i naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet

Det är förbjudet att

1. störa vattenföringen i bäcken
2. flytta stenar i bäckloppet
3. gå i bäckloppet

Ovanstående föreskrifter skall inte utgöra hinder för de åtgärder som erfordras för reservatets restaurering, vård och skötsel i enlighet med fastställd skötselplan.

Enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller föreskrifterna omedelbart även om de överklagas. De träder i kraft när de införts i Länskungörelsen.

Andra föreskrifter som gäller för området

Länsstyrelsen vill erinra om att utöver reservatsföreskrifterna gäller även andra lagar förordningar och föreskrifter för området. Av särskild betydelse för syftena med reservatet är bl.a:

BESLUT

2005-12-12 Dnr: 5112-02262-2005

2 kap. lagen (1988:950) om kulturminnen mm som ger skydd åt fornlämningar med omgivande mark.

7 kap 28a-b §§ MB med krav på tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön i Natura 2000 området.

Artskyddsförordningen (1998:179) och Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 1999:7) om artskydd med bestämmelser om fridlysning av bl a orkidéer.

Enligt 2 kap. 5 § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinnärngen är flodpärlmusslan fredad.

Enligt 2 kap. 6 § förordningen (1994:1716) om fisket vattenbruket och fiskerinäringen får fiske inte bedrivas med bl a gift..

Fastställande av skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., fastställer Länsstyrelsen den till beslutet fogade skötselplanen för naturreservatet.

Uppgifter om naturreservatet

Namn: Kvarnbäcken-Lerkesån

Län: Örebro län

Kommun: Nora

Församling: Nora

Fastigheter: Del av Gamla Pershyttan 2:8, 5:13 samt Ramshyttan 1:21

Lägesbeskrivning: 5 km SSV Nora, X 145555, Y 659580

Naturgeografisk region: Sydligt boreala kuperade områden, 28

Kulturgeografisk region: Södra Norrlands och norra Svealands odlingsbygder, 14

Ekonomiskt kartblad: 10 F 9b Sund, 10591, 10 F 8b Ramshyttan 10581, 10 F 9a Gyttrorp, 10590

Topografiskt kartblad: Örebro 10 F NV, 1053

Areal: 66,4 ha varav 46,4 hektar produktiv skog, 10,2 ha myr och 9,8 ha öppet vatten

Markägarkategori: Staten

Objektsnummer: DOS 2266

Natura 2000: SE 0240028, flodpärlmussla nr 1029, stensimpa nr1163,

habitatet "vattendrag med en vegetation av flytbladsväxter eller akvatiska

mossor" (Nr 3260) samt "öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn" (Nr 7140)
Förvaltare: Länsstyrelsen

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Området uppmärksammades redan på 1970 talet i Länsstyrelsens översiktliga kommuninventeringar och bedömdes i Länsstyrelsens naturvårdsöversikt vara av stort naturvårdsintresse.

Genom Länsstyrelsens inventeringar av flodpärlmusslebackar framstod Kvarnbäcken-Lerkesån som en av länets förnämsta lokaler för denna sällsynta art.

Under 90-talets senare del började Länsstyrelsen agera för att skydda området som naturreservat. Förhandlingar påbörjades med dåvarande AssiDomän AB och området godkändes som förslag att ingå i EU-s Natura 2000 nätverk. Miljödepartementet godkände detta i januari 1997.

När förslaget till kulturresevat för Pershyttan lanserades avsåg Länsstyrelsen integrera skyddet av Kvarnbäcken-Lerkesån i Pershytteresevatet. Sedan Sveaskog AB motsatt sig kulturresevatets ursprungliga, mer omfattande avgränsning har Länsstyrelsen beslutat fullfölja skyddsplanerna för bäckmiljön enligt den ursprungliga linjen, nämligen naturresevat.

För att underlätta finansiering av nödvändiga restaureringsåtgärder har området vidare inlemmats i EU-s Life flodpärlmussleprojekt.

Samråd i ärendet har skett med kommunen.

Remissinstanserna har varit positiva till förslaget.

SKÄLEN FÖR BESLUTET

De i syftet ovan angivna arterna flodpärlmussla och stensimpa finns upptagna i bilaga till EU-s Habitatdirektiv. För flodpärlmusslans fortplantning krävs samspel med en öringpopulation.

BESLUT

2005-12-12 Dnr: 5112-02262-2005

Förutsättningarna att bevara dessa arter i området finns om de skötselinsatser vidtas som framgår av bifogad skötselplan.

Området har av Regeringen föreslagits ingå i EU-s Natura 2000 nätverk.

I området ligger fornlämningarna Nr 104 i Nora socken, Nya kvarnen, Nr 78 Gamla kvarnen, Nr 238, kanal och vall, Nr 233, Nedre Stampen, samt Nr 234, Övre Stampen.

Förutsättningarna att bevara områdets biologiska mångfald liksom livsmiljöer finns om de bevarandemål uppfylls som framgår av bifogad skötselplan.

Området har sådana värden att de motiverar ett starkt och långsiktigt skydd. Utan detta skydd kan inte överlevnaden av ovan angivna biologiska mångfald garanteras. Området är vidare för litet för att komma ifråga som nationalpark varför skydd som naturreservat föreslås.

Beslutet är i linje med gällande översiktsplan samt riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd. Det är i linje med Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden samt Sveriges miljö kvalitetsmål.

Vid en avvägning, enligt 7 kap 25 § miljöbalken, mellan allmänna och enskilda intressen bedömer Länsstyrelsen att den inskränkning i enskild rätt att använda mark och vatten som beslutet om naturreservat innebär inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet tillgodoses

Detta beslut kan överklagas. (Se bilaga.)

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Sören Gunnarsson, jämte ledamöterna Göran Arveståhl, Mårten Blomquist, Marie-Louise Forsberg-Fransson, Inger Högström-Westerling, Margareta Karlsson, Sören Larsson, Massimo Montanari, Bo Rudolfsson, Mats Sjöström, Helena Vilhelmsson och Anna Ågerfalk.

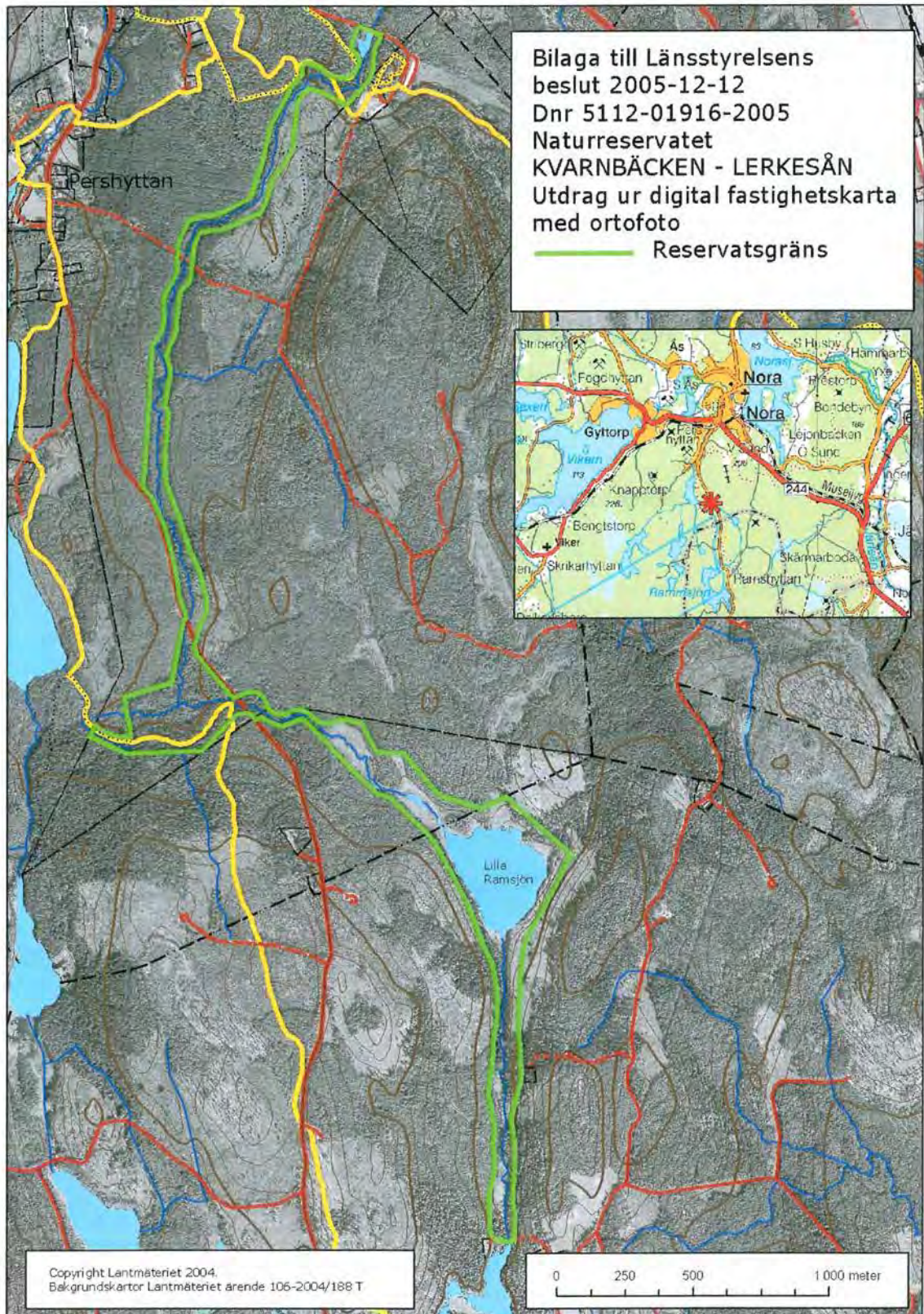
I den slutliga handläggningen av ärendet deltog enhetschefen Magnus Eklund, länsassessorn Christina Hjulström, länsantikvarien Anders Kritz, länsfiskevårdskonsulenten Martin Engström samt föredraganden, avdelningsdirektören Sture Marklund.

Sören Gunnarsson

Sture Marklund

BESLUT

2005-12-12 Dnr: 5112-02262-2005

Sändlista har ej scannats

Bilaga 3. Skötselplan för naturreservatet Kvarnbäcken-Lerkesån

BESKRIVNING

1. Syftet med reservatet

Syftet med reservatet

- Att bevara biologisk mångfald i form av populationer av flodpärlmussla, stensimpa och öring i gynnsamt tillstånd. Flöden och vattenståndsfluktuationer ska förekomma i för arterna gynnsam omfattning. Bäckmiljön skall vara tillräckligt beskuggad för att skydda flodpärlmusslor, stensimpa och öring från för höga temperaturer.
- Att bevara biologisk mångfald, knuten till naturskog, genom i huvudsak fri utveckling.
- Att bevara habitaterna "Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor" nr 3260 samt "Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn" nr 7140, i gynnsamt tillstånd.
- Att återställa, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer i form av ålandskap med dess hydrologi, bottenar och vandringsmöjligheter av vikt för flodpärlmussla, stensimpa och öring, samt med dess kulturmiljö.
- Att tillgodose behovet av attraktiva områden för friluftslivet och genom ledunderhåll göra området fortsatt tillgängligt för besökare. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten skall kunna bedrivas i hela reservatet.

2. Beskrivning av bevarandevärdena

2.1 Administrativa data

Objektnamn	Naturreservatet Kvarnbäcken-Lerkesån
Objektnummer	DOS 2268
Skyddsform	Naturreservat
Län	Örebro
Kommun	Nora
Markslag och naturtyper (ha): barrblandskog myr vatten	46,4 hektar 10,2 ha 9,8 ha
Prioriterade bevarandevärden: Markslag Naturtyper Strukturer Växt- och djursamhällen Artgrupper	Morän samt torvmarker Bäckmiljö, myrhabitat Död ved, gamla grova träd samt bäcklopp Bäckmiljö med öring, stensimpa och flodpärlmussla. Epifytiska lav- och mossamhällen, vednedbrytande svamp- och insektsamhällen samt markhabitat Kärlväxter, lavar, svampar, insekter, fiskar och mollusker

2.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Området har nyttjats för skogsbruk, ängsbruk och vattenkraften har nyttjats för att driva kvarnar, stampar samt efter vattenöverledning även hytta.

2.3 Områdets bevarandevärden

2.3.1 Kulturhistoriska bevarandevärden

I området ligger fornlämningarna Nr 104 i Nora socken, Nya kvarnen, Nr 78 Gamla kvarnen, Nr 238, kanal och vall, Nr 233, Nedre Stampen, samt Nr 234, Övre Stampen.

2.3.2 Biologiska bevarandevärden

Bäck med förekomst av flodpärlmussla, stensimpa och öring.

Naturskogsartad barrblandskog.

2.3.3 Geomorfologiska värden

Bäcklopp med forsar och små fall.

2.3.4 Friluftsliv

Naturupplevelse med inslag av kulturmiljöer

2.4 Källförteckning

Ekholm Eva, 1974: Översiktlig inventering av Nora kommun.
Länsstyrelsen i Örebro län

Furuholm Lars m fl, 1973: Översiktlig naturinventering av Örebro kommun.
Länsstyrelsen i Örebro län. Planeringskontoret i Örebro kommun.

Naturvårdsöversikt i Örebro län, 1984. Länsstyrelsen i Örebro län. Publ nr, 1984:5.

Våtmarker i Örebro län, norra delen. Länsstyrelsen i Örebro län. Publ nr. 1998:9

Biologisk undersökning av 9 sjöar och 15 vattendrag i Örebro län 2003.
Länsstyrelsen i Örebro län. Publ nr 2004:15.

3. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i 5 skötselområden:

1. Skogsmark
2. Kärr
3. Bäcklopp
4. Kulturlämningar
5. Tillgänglighet samt parkering med info

Skötselplanens skötselområde 1: Skogsmark

Beskrivning

Kvarnbäckens dalgång domineras av barrskogar. Inslag av lövträd ökar mot dalbotten och i myr-, sjö- och bäcknära lägen. Moränsluttningarna är podsolerade och markfloran till största delen trivial. Kulturgynnade inslag finns här och var som resultat av odlingsinsatser, stigdragningar och andra kulturlämningar från gångna tider.

Bevarandemål

- Naturskog med rik förekomst av äldre träd och död ved

Skötselåtgärder

- Fri utveckling

Skötselplanens skötselområde 2: Kärr**Beskrivning**

Småskogskärr förekommer här och var längs bäckloppet. Översilningsskärr förekommer också i slutningen nedanför kanalen. I anslutning till Lilla Ramsjön finns större myrarealer av fattigkärrkaraktär med strandpåverkan.

Bevarandemål

- Habitatet "Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr" skall vara i gynnsamt tillstånd

Skötselåtgärder:

- Fri utveckling

Skötselplanens skötselområde 3: Bäcklopp**Beskrivning**

Kvambäcken har i sitt övre lopp betydande forssträckor vilka under tidigare perioder nyttjats för olika vattentekniska installationer. I anslutning till Lilla Ramsjön finns en längre sträcka av lugnvatten. Därefter vidtar åter en längre forssträcka som även här har nyttjats för vattentekniska installationer. I denna dels övre lopp sker en vattenöverledning i form av en grävd kanal som leder till bäcken vid Pershyttan. Resterna av kvarnar och stampar hindrar i nuläget inte öringens vandringar upp till dammen vid reservatets södra gräns. Länsstyrelsen genomför för närvarande i samarbete med WWF och EU LifeNatur omfattande restaurering av bäckloppet.

Bevarandemål

- Bäcklopp med populationer av öring, stensimpa samt flodpärlmussla i gynnsamt tillstånd samt med hydrologi, pH, alkalinitet och övrig bäckvattenkvalitet som gynnar dessa arter.
- Habitatet "Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor" skall ha gynnsamt tillstånd.

Skötselåtgärder:

- Vid behov jakt på bäver och/eller rivning av bäverdammar
- Restaurering av bottnar lämpliga för flodpärlmussla och för öringlek
- Borttagande av vandringshinder för öring

- Undvika att röjningar som utförs nära bäckloppet av kulturmiljöskäl i onödan tar bort viktig beskuggning
- Restaurering av damm för vattenfördelning mellan kanal och bäck
- Underhåll av kanalvall

Skötselplanens skötselområde 4: Kulturlämningar

Beskrivning

Bäckloppet och dess omgivning har under lång tid utsatts för betydande kulturpåverkan. Vattenkraften har nyttjats för olika ändamål, skogen i sluttningarna har nyttjats och vissa delar av dalgången har nyttjats för slätter och bete.

Bevarandemål

- De fasta fornlämningarna skall beskrivas på särskilda skyltar invid respektive anläggning samt hållas i skick som väl bevarar dessa

Skötselåtgärder:

- Vård i form av bl a röjningar skall ske i samråd med länsantikvarien.

Skötselplanens skötselområde 5: Tillgänglighet samt parkering med info

Bevarandemål

- Parkeringsplatser skall finnas med lägen angivna i skötselplan
- Väl underhållna informationsskyltar med beskrivning av reservatet ska finnas med lägen angivna i skötselplan
- Den reservatet övertvårande Bergslagsleden skall hållas i väl underhållet skick och vara utmärkt enligt ledbestämmelserna.

Skötselåtgärder:

- Iordningställande och underhåll av p-platser.
- Uppsättande och underhåll av informationsskyltar.
- Underhåll av led.

4. Jakt

Jakt får bedrivas med beaktande av vad som beslutats i naturreservatets föreskrifter.

5. Fiske

Fiske får bedrivas av markägaren med beaktande av vad som beslutats i naturreservatets föreskrifter och endast i extensiv form som på intet sätt hotar öringens och stensimpans gynnsamma bevarandestatus.

6. Uppföljning

6.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Entreprenörer ansvarar för dokumentation av vilka åtgärder som genomförts och när de genomförts.

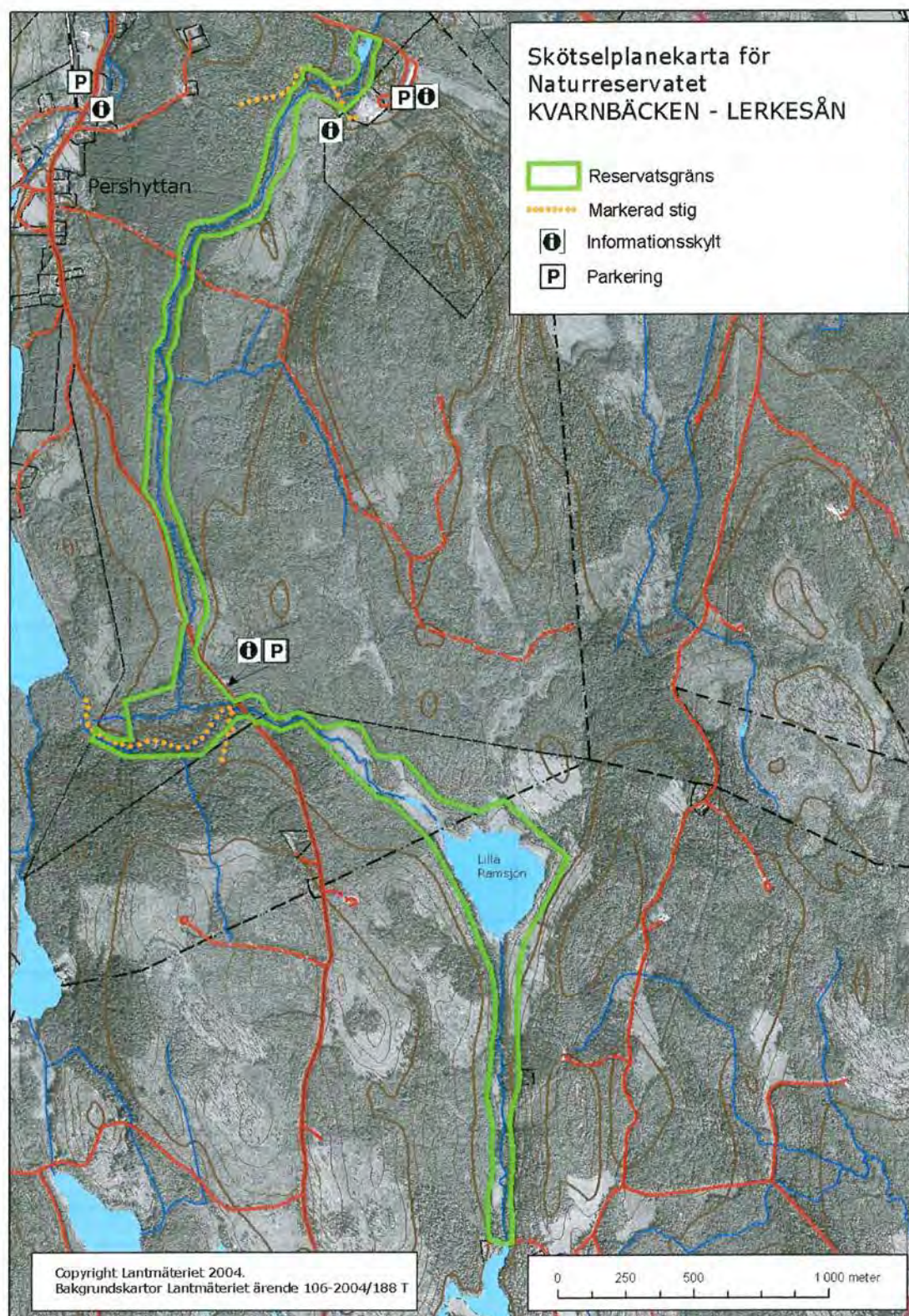
Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av genomförda skötselåtgärder sker i slutet på varje år, de år då åtgärder har genomförts.

6.2 Uppföljning av bevarandemål

Ett program för uppföljning av reservatets bevarandemål skall utarbetas av Länsstyrelsen

7. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Prior.	Finansiering
Informationsskyltar och p-plats	År 2006	Omr. Tillgänglighet, parkering med info	1	Reservatsanslag
Underhåll av led	År 2006-...	Omr. Tillgänglighet, parkering och info	1	Fritid T län
Restaurering av bäckmiljö med borttagande av vandringshinder	År 2006 - ...	Omr. Bäckmiljö	1	Life
Bortrivande av bäverdammar	År 2007 - ...	Omr. Bäckmiljö	1	Reservatsanslag
Uppsättande av informationsskyltar samt ev vårdinsatser av fornlämningar	År 2006 - ...	Omr. Kulturlämningar	2	Reservatsanslag
Uppföljning av skötselåtgärder	Efter åtgärd	Hela reservatet	1	Reservatsanslag
Uppföljning av bevarandemål	Enl. program som upprättas av Länsstyrelsen.	Hela reservatet	1	Reservatsanslag

BESLUT
2005-12-12 Dnr: 5112-02262-2005

Bilaga 3.**HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT**

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni skriva till Länsstyrelsen. Tala om i brevet vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange beslutets diarienummer. Tala också om vilken ändring i beslutet Ni vill ha.

Länsstyrelsen måste ha fått överklagandet inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet, annars kan överklagandet inte prövas.

Om Länsstyrelsen inte själv ändrar beslutet på det sätt Ni begärt sänder Länsstyrelsen överklagandet vidare till regeringen (miljödepartementet).

Om Ni vill ha ytterligare upplysningar kan Ni vända Er till Länsstyrelsen, tel 019-19 30 00.

Bilaga 4.

KONSEKVENSANALYS

Konsekvensutredning enligt 27 § verksförordningen (1995:1322) av förslag till föreskrifter för naturreservatet Kvarnbäcken-Lerkesån i Nora kommun

Bakgrund

Länsstyrelsen avser att besluta om att bilda naturreservatet Kvarnbäcken-Lerkesån. Enligt 27 § verksförordningen skall Länsstyrelsen göra en konsekvensutredning av de föreslagna föreskrifterna. Länsstyrelsen har gjort en konsekvensutredning av de föreskrifter som har karaktären av normföreskrifter, dvs. de som riktar sig till allmänheten.

Konsekvensutredning

Syftet med föreskrifterna

Föreskrifterna för området innehåller endast två bestämmelser för allmänheten. Syftet är att trygga ändamålet med reservatet så att skador på naturvärdena inte uppstår.

Effekter

Påverkan på allmänhetens friluftsliv bedöms vara mycket begränsad.

Kostnader

De föreslagna föreskrifterna för allmänheten bedöms inte medföra några kostnader för vare sig allmänheten, markägaren eller kommunen.